

v svetem pismu prav nič o tem ne stoji, da bi sploh kakki narod imel od narave kako prednost pred drugim. Človek je človek. Kako zamore toraj „Domovina“ zahtevati, da naj sodijo samo slovenski sodniki? Ni to vnebovpijoča predrznost? Mi ne zahtevamo ne slovenskih sodnikov, ne nemških, mi zahtevamo cesarsko kraljeve, nepristranske sodnike, naj si bodejo potem nemškega ali slovenskega rodu. Mi zahtevamo sodnike, kateri imajo blagohotno srce tudi za kmeta, ne samo za farški in pervaško dohtarski žep! In take sodnike imamo ter ne potrebujemo potegovanja „Domovine“ za „slovenske sodnike.“ Mi hočemo mir imeti med obema sosednima narodoma in zahtevamo medsebojno spoštovanje ter odločno zavračamo hujskanje in ščuvanje „Domovine“ proti drugi narodnosti. Nihče ne zamore za to, katera mati ga je porodila. Bog nas je vse ustvaril in Izveličar nas je učil, da se moramo med seboj ljubiti, povdarjajoč: „Ljubite se med seboj, kakor sem Vas jaz ljubil“ in „Ljubi svojega Boga nad vse, svojega bližnjega pa kakor samega sebe.“ Ako bomo v slogi in v miru živeli, ako bode en narod drugega podpiral, potem bode lažji tudi naš boj za naš obstanek, lažji za Nemca in Slovenca, potem bomo lahko zrlji z mirnejšo vestjo v temno našo bodočnost!

F.

Iz naše monarhije.

Krvavi izgredi v Brnu.

V Brnu, glavnem mestu na Moravskem, katero je popolnoma nemško, med tem ko je okolica večinoma češka, pojavil se je v začetku tega meseca hud boj med Čehi in Nemci. V nedeljo dne 1. t. m. sklicali so Čehi v Brnu velik shod, na katerem bi naj tako rekoč v središču in v srcu nemškega območja na Moravskem češki narod odločno zahteval, da bi se ustanovilo češko vseučilišče in to v — Brnu!

Ta manifestacija ni bila drugega ničesar, kakor zizzivanje nemškega naroda, bila je hujskarija napram Nemcem, bivajočim v omenjenem mestu.

Ravno isti dan priredili so tudi Nemci v Brnu svoj shod, ki bi naj protestoval proti temu, da bi se v Brnu ustanovila češka univerza. Kakor je bilo skoraj pričakovati, prišlo je do spopadov med zastopniki obeh narodov, prišlo do krvavih izgredov. Prav so se yedli Nemci popolnoma dostojno in mirno, začela jih je nahujskana češka poulična druhal merjati na prav nesramen način. Konečno začeli so Čehi besneti tako proti Nemcem, da se je zdelo, kakor, da bi bili zdivjali. Večim nemškim trgovcem so pobili okna na prodajalnah in na stanovanjih, med tem ko so ostala okna na poslopih, v katerih stanujejo Čehi cela. Izgredi Čehov so se toraj vršili na nekakem načrtu. Neko poročilo z dne 3. t. m. se glasi: Ob pol 7. uri zvečer vladalo je v mestu skoraj brezvladje (anarhija). Ob tem času se je zbrala pred češkim „narodnim domom“ (Beseda dum) na 100 soče broječa množica Čehov. Raz poslopja tega

„doma“ vihrala je črna zastava. Nato je odkorakala češka množica glasno kričeč „Pfui Nemci“, „Živela češka univerza“ itd. proti Rudolfovi cesti, katero so stražili orožniki. Policaji in orožniki pa niso zamogli potisniti množice nazaj. Kriče je odkorakala na veliki trg. Na potu skozi Rudolfovo ulico so pobili Čehi vsa okna, katera še so bila cela. Na velikem trgu, so se ravnokar začeli sprehajati mestjani. Češka druhal jih je napadla in jih zmerjala na nečuvven način. Policaji in orožniki bili so brez moči. Knji-garna Winklerja bila je popolnoma razdjana, šipe kavarne „Thonethof“ razbite. Tudi na raznih privatnih poslopih razbili so Čehi več šip. Čeprav je bilo aretovanih več oseb, vendar je postajal položaj vedno bolj resen, tako, da so morali konečno iti pomagat delat miru orožnikom in policajem skoraj vsi vojaki, ki bivajo v Brnu. Več ko se je pokazalo vojaštva na ulicah, tem bolj je začela besneti množica, tako, da so morali rabiti vojaki bajonete. Pri cerkvi sv. Jakoba se večja množica Čehov ni hotela umakniti, temveč je neprenehoma psovala in napadala orožnike. Orožniki so ustrelili in eden izmed razgrajacev je bil težko ranjen. Vojaštvo je nastopalo odločno in je s časom zgradilo vse vhode v notrajno mesto. Na češki strani je bil pri pouličnem boju ubit mizarki pomočnik Pavlik, med tem ko je bil težko ranjen Nemeec profesor Wellner. Ta je namreč sedel ravno v svoji pisarni, v tehniškem šolskem poslopiju, ko so Čehi napadli ta nemški učni zavod. Profesorja je zadel kamen ravno v oko. Čehi so razsajali po mestu cele štiri dni. Škoda, katero so povzročili na nemških hišah, znese nad 100 tisoč kron. Čehi so zares veliki „kulturni“ narod!

Državni zbor.

V začetku tega meseca bilo je podanih več interpelacij glede izgredov v Brnu in sicer od nemških in čeških poslancev. Na nje je odgovarjal dne 5. t. m. minister notranjih zadev. Čehi so se zares obnašali, kakor da bi ne živeli več v Avstriji, temveč tam v blaženi Rusiji, kjer so potrte šipe, razdejane prodajalnice, tolovajšina, napadi na železnice in upor napram postavi na dnevnem redu. Minister je izjavil upanje, da se taki dogodki, kakor v Brnu ne bodejo več ponavljali.

Nadalje se je razpravljalo o splošni in enakih volilni pravici. Podanih je bilo več predlogov, a nobeden ni dobil dvetretjinske večine, tako, da so bili vsi olklonjeni. Konečno so se rešile nekatere imunitetne zadeve na kar se je prečitalo cesarsko pismo, da se državni zbor odgoli.

Ogrsko.

Veliki dan, dan zgodovinske važnosti bil je dan 23. p. m. Naš svitli cosar je namreč ta dan sprejel na Dunaju v avdijenci vodje ogerske opozicije (nasprotovanja) grofe Apponija, Zihija, Andrassija, barona Banffija in Kossuta. Avdijenca je trajala samo 4 minute. Cesar je zahteval od omenjenih, naj bi mu imenovali dotične moža, kateri bi bili sposobni za

sestavo parlamentarnega kabineta seveda po strogo določenih pogojih. Cesar nadalje z gori imenovanimi zastopniki večine ogerske zbornice ni občeval. Ti voditelji opozicije so se izrazili o pogojih svojega kralja, „da se isti ne strinjajo z programom njihovega prepričanja“ in tudi ne „z željo njihovih volilcev.“ Nato so se imenovani zastopniki večine Ogrov iz Dunaja odpeljali. Najbrž še toraj ostane vsaj za nekaj časa na krmilu ogerske vlade sedajni ministerski predsednik Fejervari! Poroča se, da je ogersko ljudstvo sprejelo vodje opozicije, ko so se iz Dunaja vrnili v Budimpešto z velikim navdušenjem. Mažarski list „Budapesti Naplo“, ki je baje v zvezi z osebami na cesarskem dvoru celo poroča, da hoče dvor še enkrat poskusiti razvozlati ogersko zadrženo razmerje in sicer s tem, da se bode ogerska zbornica vnovič razpustila in se razpisale zopet nove volitve in sicer zadnje pod vladjo sedajnega kralja, našega cesarja. Ako dobi tudi pri teh volitvah opozicija večino, bode Franc Jožef baje odstopil vlado nadvojvodu Francu Ferdinandu, kateri bode potem s vso odločnostjo mačjarski upor za vselej zatrl. (2)

Dopisi.

Remšnik. Sprejmi ljubi „Štajerc“ tudi od nas kratko poročilo. Pred kratkim obhajali so tvoji nasprotniki, klerikalčki, v tukajšni Baselnovi gostilni svojo veselico. Navzoči so bili tudi znani Robič, Glaser in Korošec. Ti so prodajali svojo vedo na tej veselici učec kmeta kako bi si naj zboljšal svoje stanje. Prvaško govoričenje na tej veselici pa je razburilo kmete in eden iz med njih dal je tej svoji razburjenosti duška. V sveti jezi začel je škripati z zobmi in je povdarjal „kako voselo je v Remšniku b'lo, ko še v Remšnik dohtarjev ni b'lo!.. — Pač prav je govoril ta kmet. Ta veselica, „slovenska veselica“ so jo imenovali, se je prav klaverno obnesla! Malo je manjkalo, da ni prišlo do pretepa. Ja, za Boga milega, zakaj pa nas kmetov ne pustite pri miru? Zakaj hodijo med nas, zakaj vedno in vedno povdarjajo, da si mora kmet zboljšati svoje stanje, med tem ko pa nam nigdar nočejo pomagati. No, kolko pa še je pomagal kaki dohtar ali pa pop kmetu? Ali je toraj čudo, da se nas polasti mržnja napram temu „cvetju“ slovenskega ljudstva? — Faran, pa ne klerikalec.

Dodatek uredništva: Kar ste nam pisali glede Vašega župnika, tega ne priobčimo, zakaj, zares bi se morali čuditi, da je zapustil župnik svoje dosejane mirne pote. Ta gospod je bil svoj čas vzor duhovnika, ki se ni brigal za politiko. Bil je priljubljen radi tega pri Nemcih in Slovencih. Da hodi rad na lov, naj mu bode, čeprav je tudi naše mnenje, da bi bilo boljše, ako bi gospod raji duše, nego — zajce pasel. Mirnih in poštenih duhovnikov ne napadamo, ker imamo pravcatih hujskačev v spodnještajerskih farovžih dovolj! Če pa je zares zapustil tudi ta gospod mirne pote, ne bomo prizanesli v bodoče tudi ne njemu!

Mala Nedelja. Naš župnik je takoj prijažan človek, ko spravi kmet z žuljevimi rokami letne pri-delke skupaj. Vse drugo je seveda, ako kdo od njega kaj potrebuje. Če pride kateri faran k župniku v farovž, pa župnik ne zmore prijazne besede, da bi mu ponudil stol, na to si niti ne zmislji. In vendar ravno ta župnik ne stori nigdar za kmeta nič ne enega koraka zastonj. Župnik, pomislite, da do bite vsaki mesec lepo svoto denarja in sicer kmečkega denarja na davkariji. Pomislite tudi, kako slabi so naši kmečki dohodki, kako je kmet obremenjen z plačili in z davkami preobložen. Ali Vas ni sram, da Vi kot naobražen človek, kot dobro plačani uradnik se svojimi nosači nadlegujete revne hiše? M kmetje smo že itak mogli zbirco plačati, s kakšno pravico jo potem smete Vi pobirati? Kdor Vam je da, ni pameten. Zares, konjsko črevo in farški žep nista nikdar polna! Izkušan faran.

Iz Stojnc. Prosim te dragi nam „Štejerc“, da priobčiš to le veselico, katero smo doživeli pred kratkem času od naših klerikalcev. V Stojncih so dobili žandarji eno ptičko, pa veliko bolj debelo, kakor lisičko, katera skrbno nosi, sosédove kokoši, kadar pa kokoši več ne dobi, tedaj pa s svinjetino mladiče redi. Sedaj je bila v luknji tri dni, najbrž, ker nam zopet slabo vreme preti. Stric Miha po šumi mesec se iskali, imena še tokrat ne bomo izdali, a vendar pa „Štajerc“ tega ni kriv! Saj oče te ptičke ljubi gospoda, ki nosijo suktno iz najboljšega blaga, jim piti ponuja in k sebi jih vabi in laska se njim po svoji navadi. Oj klerikalna ti ptička, ti farška lisička za tokrat le to, pa prišlo še bo!

Ruše. Iz našega lepega okraja, v katerem kraljuje klerikalna tema, dragi „Štajerc“, že nisi dolgo dobil nič kakega poročila. Pred par leti imeli so tukaj naši klerikalčki zborovanje. Na tem zborovanju so lagali, da se je kar kadilo. Nek mlad mož trdil je med drugim, da so v bližnji Kamnici „nemškutarji“ že požrli vse kmete, samo dva kmeta še baje tam životarita. Ja, sem si nekoč zmislil na to trditev mlečnezobnega govornika in sklenil sem, da pojdem pri priložnosti v Kamnico in si ogledam ta kraj. Na angeljsko nedeljo ponudila se mi je za to priložnost, in to tem bolj, ker so imeli ta dan v imenovanem kraju oproščanje ali pa nekako žegnanje. Kot veren kristjan se udeležim tudi procesije. Veliko je bilo navzočega ljudstva, posebno kmečkega stanu. V neki krčmi, ker sem se malo okrepčal, povprašam navzoče moža, je li je resnično, da životarita v kamniški občini samo dva kmeta. Za odgovor našli so mi veliko število kamniških kmetov. No, si mislin, sedaj pa zopet vidim, kako znajo klerikalci lagati. Eden iz med možev mi pove, da so zares nakupili gospodje mesta in iz drugih krajev v kamnički okolici nekatera posestva, a pritrtil pa mi je dotični mož tudi, da so ta posestva prav izvrstno plačali, in sicer tako dobro, da si je neki kmet kupil za denar, ki ga je dobil od gospoda za posestvo 3 do 4 krat večje posestvo drugod. Istotako sem tudi zvedel, da imajo ravno klerikalci v Kamnici največ posestva, kar pa tisti